

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1963

N:o 31—36

-
- Innehåll:** N:o 31. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad.
N:o 32. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland.
N:o 33. Landskapslag om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut.
N:o 34. Landskapslag om fördelning av driftskostnaderna vid Ålands central-sjukhus.
N:o 35. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om allmänna bibliotek.
N:o 36. Landskapslag om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland.
-

N:o 31.

Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning
i Mariehamns stad.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 20 juni 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 4 juli 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 7, 21, 25, 26, 27, 44, 45, 65, 66, 74, 75, 90, 94, 95, 96, 99, 100, 101 och 106 §§ landskapslagen den 28 mars 1961 om kommunalförvaltning i Mariehamns stad (4/61) såsom följer:

7 §.

I reglemente för stadsstyrelsen, i annat reglemente eller instruktion må bestämmas om överföring av stadsfullmäktiges beslutanderätt i däri angivna ärenden på stadsstyrelsen eller någon av stadens nämnder. Beslutanderätten i ärenden, vid vilkas avgörande kvalificerad majoritet erfordras eller som enligt lag skola avgöras av stadsfullmäktige, må likväl icke sålunda överföras.

I stadsstyrelsen och stadens nämnder må

genom reglemente eller instruktion inrättas avdelningar, sektioner eller byråer för beredning och expediering av ärenden av visst slag. Angående avdelning och sektion gäller i tillämpliga delar, vad om stadsstyrelsen eller stadens nämnder är stadgat.

I 2 mom. nämnd avdelning eller sektion eller stadsdirektören, ledamot eller tjänsteinnehavare i stadsstyrelsen eller ordförande, ledamot eller tjänsteman i nämnd må, såvitt icke annorlunda är stadgat, i reglemente eller instruktion meddelas rätt att avgöra på stadsstyrelsen eller nämnd ankommande mindre betydelsefulla ärenden, som nämnas i reglementet eller instruktionen. Ärende, som gäller framställning till stadsfullmäktige eller verkställighet av stadsfullmäktiges beslut, skall dock i enlighet med 39 § behandlas av stadsstyrelsen eller av vederbörande nämnd.

21. §.

Fullmäktige må icke företaga ärende till behandling eller däri fatta beslut, om ej minst två tredjedelar av fullmäktiges hela dåvarande antal äro närvarande.

Stadsstyrelsen är beslutför, då mera än hälften av antalet medlemmar är tillstädes. Lag samma vare om nämnd, såframt icke annorlunda är stadgat.

25 §.

Vid stadsfullmäktiges, stadsstyrelsens och nämnds sammanträden skall föras protokoll av stadssekreteraren eller av annan härtill utsedd person. Protokollet underskrives av ordföranden och kontrasigneras av den, som fört detsamma.

Protokollet justeras antingen genast eller vid följande sammanträde eller av tvenne för var gång utsedda medlemmar, som jämväl då underskriva protokollet. Om justeringsman icke godkänner protokollet, skall det justeras vid följande sammanträde. För omedelbar justering fordras enhälligt beslut.

Över beslut, som med stöd av 7 § 3 mom. fattas av ordförande, ledamot eller tjänsteman i stadsstyrelsen eller nämnd, skall föras protokoll.

26 §.

Sedan stadsfullmäktiges protokoll blivit justerat, skall protokollet, till vilket fogats anvisning om det sätt, på vilket ändring i däri nämnda beslut skall sökas, på förut kungjord dag hållas tillgängligt för allmänheten på stadskansliet. Lag samma vare om stadsstyrelsens protokoll.

På i 1 mom. stadgat sätt kan också i nämnd fört protokoll hållas tillgängligt för allmänheten, om nämnden eller dess ordförande med hänsyn till sakens beskaffenhet anser det erforderligt eller för att beslutet måtte vinna laga kraft.

Vad i 1 mom. är stadgat om stadsstyrelsens och i 2 mom. om nämnds protokoll, äge motsvarande tillämpning på protokoll, som nämnes i 25 § 4 mom.

27 §.

Angår av stadsfullmäktige, stadsstyrelsen eller nämnd fattat beslut någon enskilt och kan han på denna grund anföra besvär över beslutet, skall det bevisligen delgivas honom genom utdrag ur protokollet jämte anvisning om huru ändring i beslutet sökes. Den som verkställt delgivningen, bör på protokolls-

utdraget anteckna dagen för tillställandet jämte sitt namn, yrke och adress.

Om sättet för delgivning av övriga beslut, som röra någon enskilt, må bestämmas i reglemente eller instruktion.

Sådant beslut av stadsfullmäktige, varöver annan kommun äger rätt att anföra besvär, skall medelst protokollsutdrag delgivas denna kommun. Lag samma vare, såvitt ej annorlunda är stadgat, i motsvarande fall om beslut av stadsstyrelsen och nämnd.

Vad i denna paragraf är stadgat, lände till efterrättelse även i fråga om beslut, som nämnas i 25 § 4 mom.

44 §.

För val av ordförande och viceordförande samt för bestämmande av sättet för delgivning av kallelse till sammanträde även som för val av medlemmar i stadsstyrelsen och personer till de kommunala förtroendeuppdrag, som vid årsskiftet blivit lediga, sammankomma fullmäktige första helgfria dag i januari månad klockan 18. Den till åren äldste av fullmäktige leder härvid förhandlingarna till dess ordförande och viceordförande blivit valda.

45 §.

Stadsfullmäktige sammanträda dessutom åtminstone

1) i januari för val av i 90 § nämnda årsrevisorer och ersättare för dem;

2) senast i juni för behandling av berättelserna över föregående års förvaltning, för fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet;

3) senast i september, då förslag uppgöres angående uttaxering per skattöre enligt lagen om förskottsuppbörd, och vid behov, enligt vad därom är särskilt stadgat, val av vederbörligt antal ledamöter i skatte- och prövningsnämnderna samt ersättare för envar av dem förrättas; samt

4) i december, då stadens budget för följande år bör godkännas.

65 §.

Stadsstyrelsen till biträde må fullmäktige tillsätta under styrelsens inseende stående nämnder.

Nämndernas medlemmar utses av stadsfullmäktige på tre år, där icke annorlunda är stadgat i lag, reglemente eller instruktion. Är

mandattiden för i lag påbjuden eller annan nämnd tre år, begynner den samtidigt som fullmäktiges mandattid.

För varje nämnd skall stadsstyrelsen för ett år i sänder utse stadsdirektören eller någon av sina ledamöter att företräda densamma i nämnden.

66 §.

Nämnds beslut bör underställas stadsstyrelsens prövning, då styrelsen eller stadsdirektören sådant yrkar. Härvid äger stadsstyrelsen, såframt densamma icke kan godkänna beslutet för verkställighet, själv avgöra ärendet eller återförvisa det för ny behandling.

Vad i 1 mom. är sagt, gäller icke lagbestämda nämnders i sådana ärenden fattade beslut, vilka jämlikt lag eller förordning hänskjutits till deras avgörande, ej heller beslut av nämnd, då underställande är i reglemente eller instruktion förbjudet.

På beslut, som med stöd av 7 § 3 mom. fattats av ordförande, ledamot eller tjänsteinnehavare i stadsstyrelsen eller nämnd, äge vad i 1 och 2 mom. är stadgat motsvarande tillämpning.

74 §.

Staden må genom beslut av fullmäktige grunda fasta fonder. Stadsfullmäktige skola därvid för fonden antaga stadgar, innefattande föreskrifter angående fondens ändamål och förkovran samt placeringen och användningen av dess medel ävensom fondens förvaltning i övrigt. Beslut av fullmäktige om grundande av fond, om godkännande eller ändring av fondens stadgar eller om fondens upplösande bör underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

75 §.

Äger staden jord eller annan egendom, som av staten, landskapet eller enskild blivit till staden donerad, skall vid dess förvaltning iakttagas vad i donationsurkunden är förordnat.

Då det på grund av ändrade förhållanden eller av annan orsak befinnes nödigt, må vid förvaltningen av fond, som bildats av donerad eller testamenterad egendom, avvikelser ske från överlåtelsehandlingens bestämmelser. Är fondens fortgående nyttjande för det föreskrivna ändamålet omöjligt eller till följd av tillgångarnas ringa belopp eller eljest uppenbart onyttigt, må fondens ändamål ändras eller fonden sammanslås med annan

fond, varvid för den sammanslagna fonden skall efter behov angivas nytt ändamål, eller ock må fonden indragas. Fondens nya ändamål må icke väsentligt avvika från det ursprungliga ändamålet eller från de sammanslagna fondernas ändamål.

Angående i 2 mom. avsedd åtgärd besluta stadsfullmäktige. Beslutet skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Vad i 2 och 3 mom. är stadgat om fond skall i tillämpliga delar gälla även i 1 mom. avsedd annan lös egendom.

90 §.

För granskningen av förvaltningen och stadens räkenskaper för det löpande året utses, enligt stadsfullmäktiges beslut, minst tre årsrevisorer samt lika antal ersättare för dem. Till årsrevisor kan utses även utom staden bosatt person, såframt han därtill samtycker.

Verkställande av fortlöpande revision må av stadsfullmäktige uppdragas åt en av fullmäktige tillsatt och dem omedelbart underordnad ständig revisor. De handlingar, som tillkommit vid av denne verkställda revisioner, skola tillhandahållas årsrevisorerna.

Stadens förtroendeman eller tjänsteinnehavare, som är i 95 § avsedd redovisare, må icke utses till årsrevisor eller årsrevisorerersättare.

94 §.

Av fullmäktige särskilt utsedda inventeringsmän skola, med ledning av uppgjorda förteckningar över stadens gemensamma egendom i löst och fast, årligen före den 1 april granska den lösa egendomen samt minst vart tredje år anställa besiktning på den fasta egendomen för utrönande av egendomens tillstånd och förvaltning. Inventeringsmännen för såväl den lösa som den fasta egendomen skola avgiva berättelse till fullmäktige angående värden av egendomen och framställa förslag om förbättringar, som av dem befinnas nödiga. Sådan berättelse skall givas till årsrevisorerna före den 1 maj.

Yppas vid granskning av den lösa egendomen eller vid besiktning av den fasta egendomen vanvård eller förskingring eller annan felaktighet skall anmärkning därom framställas i revisionsberättelsen.

Till inventeringsman för fast eller lös egendom må icke utses i 95 § avsedd redovisare.

95 §.

På stadsfullmäktige ankommer att besluta, huruvida av årsrevisorerna eller inventeringsmännen för den lösa eller fasta egendomen framställd anmärkning må förfalla eller om med anledning därav åtgärd för bevakande av stadens rätt och fördel bör vidtagas mot redovisare. Detsamma gäller anmärkning, som framställts i berättelse av utskott, som av fullmäktige tillsatts för granskning av förvaltningen.

Med redovisare avses i 1 mom. tjänsteinnehavare eller förtroendeman, som besluter angående utgift eller inkomst för staden eller deltagar i fattandet av sådant beslut eller till betalning godkänner utgift eller till mottagande inkomst eller som innehar penningmedel eller annan staden tillhörig egendom eller som erhållit i uppdrag att bevaka stadens ekonomiska intressen, eller att övervaka förvaltningen av dess egendom eller räkenskapsföringen. Såsom redovisare betraktas dock icke medlem av fullmäktige, årsrevisor eller inventeringsman för den lösa eller fasta egendomen.

Skall icke till följd av anmärkning mot räkenskaper och förvaltningen åtal med stöd av 72 § mot redovisare väckas inför domstol eller beslutes icke annars om väckande av åtal, skall på anmärkningen grundat ersättningsyrkande framställas hos länsstyrelsen inom två år från det den berättelse, där anmärkningen framställts, föredragits för fullmäktige. Har staden genom felaktigt förfarande tillskyndats skada och är skadan vållad av redovisare, må länsstyrelsen förplikta honom att ersätta skadan. Har ersättningsyrkande icke hos länsstyrelsen anförts inom den ovannämnda tiden, går staden förlustig sin rätt att erhålla ersättning av redovisaren, såvida icke ersättningskyldigheten grundar sig på brott, som ej är ringa. Yrkande bör i så fall framställas vid domstol.

96 §.

Stadsfullmäktiges beslut skola för att vinna gällande kraft underställas landskapsstyrelsens prövning och fastställelse, då besluten angå

1) försäljning, pantförskrivning eller utbyte av sådan staden tillhörig fastighet, som genom gåva eller testamente tillfallit densamma och för visst ändamål, som avser stadens gemensamma nytta, blivit anslagen ävensom överenskommelse eller förlikning, verkande

till ändring eller inskränkning uti den rätt, staden till sådan fastighet äger;

2) upptagande av lån, ställt på längre återbetalningstid än fem år, likväl icke lån, som beviljas staden ur statens eller landskapets medel;

3) borgen av staden;

4) förslag till nya eller förhöjda avgifter på den allmänna rörelsen, såsom väg-, bro-, hamn- och färjpenningar m. fl. sådana;

5) allmänna föreskrifter till främjande av sedlighet, hälsovård samt ordning och säkerhet i staden;

6) ändring av stadsplan och tomtindelning, där sådant är särskilt förutsatt, samt byggnads- och brandordningen ävensom fastställelse eller ändring i reglementen för stadsstyrelsen, socialnämnden och brandnämnden, samt

7) påläggande av eller förändring uti avgifter för särskilt behov, avsedda att utgå under flere än fem år.

Beslut, som bör underställas landskapsstyrelsens prövning, insändes, med bevis om att beslutet vunnit laga kraft, genom stadsstyrelsen jämte dess i ärendet avgivna yttrande. Sådant beslut skall av landskapsstyrelsen fastställas oförändrat eller ogillas, därest icke annorlunda är särskilt stadgat. I beslutet må öck företagas justerande rättelser. Vägras fastställelse, uppgive landskapsstyrelsen skälen därtill, och är det stadsfullmäktige och stadsstyrelsen obetaget att över vägrad fastställelse anföra besvär i högsta förvaltningsdomstolen.

Därest beslut, som skall underställas, icke inom ett år efter det beslutet fattats tillställts vederbörande myndighet, har beslutet förfallit.

99 §.

Angående rätt att anföra besvär över stadsstyrelsens beslut, så ock därom, i vilken ordning sådant må ske och vad därvid bör iakttagas, vare, där icke annorlunda är stadgat, i tillämpliga delar gällande vad i 97 och 98 §§ är stadgat om sökande av ändring i fullmäktiges beslut.

Vad i 1 mom. är stadgat äge motsvarande tillämpning på besvär över beslut, som med stöd av 7 § 3 mom. fattats av stadsdirektör eller ledamot i stadsstyrelsen.

100 §.

Därest icke särskilt stadgats om ändringsökande i nämnds beslut, får besvär över be-

slutet anföras hos stadsstyrelsen. Härvid är i tillämpliga delar gällande, vad i 97 och 98 §§ stadgas om ändringssökande i stadsfullmäktiges beslut.

Vad i 1 mom. är stadgat, äge motsvarande tillämpning på besvär över beslut, som med stöd av 7 § 3 mom. fattats av ordförande eller ledamot i nämnd samt stadsstyrelsen eller nämnd underställd tjänsteinnehavare.

101 §.

Förordnas med anledning av besvär över fullmäktiges, stadsstyrelsens eller nämnds beslut, att vederbörande skall höras, bör länsstyrelsen beroende på ärendets art översända handlingarna till stadsstyrelsen eller till nämnden, som bör befordra den avgivna förklaringen till länsstyrelsen inom en av denna utsatt tid. Stadsstyrelsen må inom de i dess reglemente angivna gränserna avgiva förklaring på fullmäktiges vägnar.

106 §.

Såvitt annat icke är stadgat, kan stads-

Mariehamn, den 25 mars 1963.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

N:o 32.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 20 juni 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 4 juli 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 10, 24, 28, 29, 30, 49, 81, 82, 90, 91, 94, 113, 117, 118, 125, 126, 127 och 131 §§ landskapslagen den 18 april 1956 om kommunal-

förvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56), 30 och 49 §§ sådana de lyda i landskapslagen den 28 mars 1961 (12/61) såsom följer:

fullmäktiges, stadsstyrelsens och nämnds beslut verkställas, innan beslutet vunnit laga kraft, därest icke ändringssökande genom verkställigheten bleve onyttigt eller den myndighet, som på grund av besvär handlägger ärendet, förbjuder dess verkställighet.

Vad i 1 mom. är stadgat, äge motsvarande tillämpning på beslut, som med stöd av 7 § 3 mom. fattats av stadsdirektör, ledamot eller tjänsteinnehavare i stadsstyrelsen eller ordförande, ledamot eller tjänsteinnehavare i nämnd.

Sådan i lag påbjuden eller annan nämnds mandattid, som omfattar tre år, utlöper vid utgången av år 1963.

Stadgandet i 95 § må icke tillämpas på anmärkningar, avseende förvaltningsår före året 1961.

10 §.

I reglemente för kommunalstyrelsen, i annat reglemente eller instruktion må bestämmas om överföring av fullmäktiges beslutanderätt i däri angivna ärenden på kommunalstyrelsen eller kommunal nämnd. Beslutanderätten i ärenden, vid vilkas avgörande kvalificerad majoritet erfordras eller som enligt lag skola avgöras av kommunalfullmäktige, må likväl icke sålunda överföras.

I kommunalstyrelsen och kommuns nämnder må genom reglemente eller instruktion inrättas avdelningar, sektioner eller byråer för beredning och expediering av ärenden av visst slag. Angående avdelning och sektion gäller i tillämpliga delar, vad om kommunalstyrelsen eller kommunal nämnd är stadgat.

I 2 mom. nämnd avdelning eller sektion, kommunaldirektör, ledamot eller tjänsteinnehavare i kommunalstyrelsen eller ordförande, ledamot eller tjänsteman i kommunal nämnd må, såvitt icke annorlunda är stadgat, i reglemente eller instruktion meddelas rätt att avgöra på kommunalstyrelsen eller kommunal nämnd ankommande mindre betydelsefulla ärenden, som nämnas i reglementet eller instruktionen. Ärende, som gäller framställning till fullmäktige eller verkställighet av fullmäktiges beslut, skall dock i enlighet med 43 § behandlas av kommunalstyrelsen eller vederbörande nämnd.

24 §.

Fullmäktige må icke företaga ärende till behandling eller däri fatta beslut, om ej minst två tredjedelar av fullmäktiges hela dåvarande antal äro närvarande.

Kommunalstyrelse är beslutför, då mera än hälften av antalet medlemmar är tillstädes. Lag samma vare om nämnd, såframt icke annorlunda är stadgat.

28 §.

Vid kommunalfullmäktiges, kommunalstyrelsens och kommunal nämnds sammanträde skall föras protokoll av ordföranden eller under hans tillsyn av därtill utsedd person.

Protokollet underskrives av ordföranden och kontrasigneras av den, som fört detsamma.

Protokollet justeras antingen genast eller vid följande sammanträde eller av tvenne för var gång utsedda medlemmar, som jämväl då underskriva protokollet. Om justeringsman icke godkänner protokollet, skall det justeras

vid följande sammanträde. För omedelbar justering fordras enhälligt beslut.

Över beslut, som med stöd av 10 § 3 mom. fattas av ordförande, ledamot eller tjänsteman i kommunalstyrelse eller nämnd, skall föras protokoll.

29 §.

Sedan kommunalfullmäktiges protokoll blivit justerat, skall protokollet, till vilket fogats anvisning om det sätt, på vilket ändring i däri nämnda beslut skall sökas, på förut kungjord dag hållas tillgängligt för allmänheten på det ställe, som fullmäktige bestämt. Lag samma vare om kommunalstyrelsens protokoll.

På i 1 mom. stadgat sätt kan också kommunal nämnds protokoll hållas tillgängligt för allmänheten, om nämnden eller dess ordförande anser det erforderligt med hänsyn till sakens beskaffenhet eller för att beslutet måtte vinna laga kraft.

Vad i 1 mom. är stadgat om kommunalstyrelsens och i 2 mom. om nämnds protokoll, äge motsvarande tillämpning på protokoll, som nämnes i 28 § 4 mom.

30 §.

Angår av kommunalfullmäktige, kommunalstyrelse eller kommunal nämnd fattat beslut någon enskilt och kan han på denna grund anföra besvär över beslutet, skall det bevisligen delgivas honom genom utdrag ur protokollet jämte anvisning om huru ändring i beslutet sökes. Den, som verkställt delgivningen, bör på protokollsutdraget anteckna dagen för tillståndet jämte sitt namn, yrke och adress.

Om sättet för delgivning av övriga beslut, som röra någon enskilt, må bestämmas i reglemente eller instruktion.

Sådant beslut av kommunalfullmäktige, varöver annan kommun äger rätt att anföra besvär, skall medelst protokollsutdrag delgivas denna kommun. Lag samma vare, såvitt ej annorlunda är stadgat, i motsvarande fall om beslut av kommunalstyrelse och kommunal nämnd.

Vad i denna paragraf är stadgat, lände till efterrättelse även i fråga om beslut, som nämnas i 28 § 4 mom.

49 §.

Kommunalfullmäktige äga sammanträda åtminstone

1) i januari för att utse förtroendemän i stället för dem, vilkas mandattid utlöpt vid

utgången av föregående år, såframt ej annorlunda är om valet stadgat;

2) senast i juni för behandling av berättelserna över föregående års förvaltning, för fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet;

3) i september, då förslag uppgöres angående uttaxering per skattöre enligt lagen om förskottsuppbörd, och vid behov, enligt vad därom är särskilt stadgat, val av vederbörligt antal ledamöter i skatte- och prövningsnämnderna samt ersättare för envar av dem förrättas; samt

4) i december, då kommunens budget för följande år bör godkännas.

81 §.

Kommunalstyrelsen till biträde må fullmäktige tillsätta under styrelsens inseeende stående nämnder.

Nämndernas medlemmar utses på tre år av fullmäktige, där icke annorlunda är stadgat. Är mandattiden för i lag påbjuden eller annan nämnd tre år, begynner den samtidigt som fullmäktiges mandattid.

För varje nämnd må kommunalstyrelsen för ett år i sänder utse någon av sina medlemmar att företräda densamma i nämnden dock utan rätt att delta i nämndens beslut.

82 §.

Nämnds beslut skall underställas kommunalstyrelsen, om denna eller dess ordförande så yrkar. Kan kommunalstyrelsen i sådant fall icke godkänna nämnds beslut för verkställighet, bör kommunalstyrelsen själv avgöra ärendet eller återförvisa det för ny behandling.

Vad i 1 mom. är sagt, gäller icke lagbestämda nämnders beslut i ärenden, som enligt lag hänskjutits till deras avgörande, ej heller då underställande är i reglemente eller instruktion förbjudet.

På beslut, som med stöd av 10 § 3 mom. fattats av ordförande, ledamot eller tjänsteinnehavare i kommunalstyrelsen eller kommunal nämnd, äge vad i 1 och 2 mom. är stadgat motsvarande tillämpning.

90 §.

Kommun må genom beslut av fullmäktige grunda fasta fonder. Kommunalfullmäktige skola därvid för fonden antaga stadgar, innefattande föreskrifter angående fondens ändamål och förkovran samt placeringen och användningen av dess medel ävensom fondens

förvaltning i övrigt. Beslut av fullmäktige om grundande av fond, om godkännande eller ändring av fondens stadgar eller om fondens upplösande bör underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

91 §.

Äger kommun jord eller annan egendom, som av staten, landskapet eller enskild blivit till kommunen donerad, skall vid dess förvaltning iakttagas, vad i donationsurkunden är förordnat.

Då det på grund av ändrade förhållanden eller av annan orsak befinnes nödigt, må vid förvaltningen av fond, som bildats av donerad eller testamenterad egendom, avvikelser ske från överlåtelsehandlingens bestämmelser. Är fondens fortgående nyttjande för det föreskrivna ändamålet omöjligt eller till följd av tillgångarnas ringa belopp eller eljest uppenbart onyttigt, må fondens ändade mål ändras eller fonden sammanslås med annan fond, varvid för den sammanslagna fonden skall efter behov angivas nytt ändamål, eller ock må fonden indragas. Fondens nya ändamål må icke väsentligt avvika från det ursprungliga ändamålet eller från de sammanslagna fondernas ändamål.

Angående i 2 mom. avsedd åtgärd besluta fullmäktige. Beslutet skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Vad i 2 och 3 mom. är stadgat om fond skall i tillämpliga delar gälla även i 1 mom. avsedd annan lös egendom.

94 §.

Beslut av kommunalfullmäktige angående upptagande av lån på längre återbetalningstid än fem år skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Lag samma vare om beslut rörande borgensförbindelse av kommunen.

Vad i 1 mom. är stadgat gäller icke lån, som beviljas kommun av statens eller landskapets medel.

113 §.

För granskning av kommunalförvaltningen och kommunens räkenskaper för det löpande året utses, enligt kommunalfullmäktiges beslut, minst tre årsrevisorer samt lika antal ersättare för dem. Till årsrevisor kan utses även i annan kommun bosatt person, såframt han därtill samtycker.

Verkställande av fortlöpande revision må av kommunalfullmäktige uppdragas åt en av

fullmäktige tillsatt och dem omedelbart underordnad ständig revisor. De handlingar, som tillkommit vid av denne verkställda revisioner, skola tillhandahållas årsrevisorerna.

Kommunens förtroendeman eller tjänsteinnehavare, som är i 118 § avsedd redovisare, må icke utses till årsrevisor eller årsrevisorsersättare.

117 §

Av kommunalfullmäktige särskilt utsedda inventeringsmän skola, med ledning av uppgjorda förteckningar över kommunens gemensamma egendom i löst och fast, årligen på lämplig tid granska den lösa egendomen samt minst vart tredje år anställa besiktning på den fasta egendomen för utvärdering av egendomens tillstånd och förvaltning. Inventeringsmännen för såväl den fasta som den lösa egendomen skola avgiva berättelse till fullmäktige angående värden av kommunens egendom och framställa förslag om förbättringar, som av dem finnes nödiga.

Yppas vid besiktning av den fasta egendomen eller vid granskning av den lösa egendomen vanvård eller förskingring eller annan felaktighet, skall anmärkning därom framställas i revisionsberättelsen.

Till inventeringsman för fast eller lös egendom må icke utses i 118 § avsedd redovisare.

118 §.

På kommunalfullmäktige ankommer att besluta, huruvida av årsrevisorerna eller inventeringsmännen för den lösa eller fasta egendomen framställd anmärkning må förfalla eller om med anledning därav åtgärd för bevakande av kommunens rätt och fördel bör vidtagas mot redovisare. Detsamma gäller anmärkning, som framställts i berättelse av utskott, som av fullmäktige tillsatts för granskning av förvaltningen.

Med redovisare avses i 1 mom. tjänsteinnehavare eller förtroendeman, som besluter angående utgift eller inkomst för kommunen eller deltagar i fattandet av sådant beslut eller till betalning godkänner utgift eller till mottagande inkomst eller som innehar penningmedel eller annan kommunen tillhörig egendom eller som erhållit i uppdrag att bevaka kommunens ekonomiska intressen, eller att övervaka förvaltningen av dess egendom eller räkningsföringen. Såsom redovisare betraktas dock icke medlem av fullmäktige, årsrevisor eller inventeringsman för den lösa eller fasta egendomen.

Skall icke till följd av anmärkning mot räknenskaperna och förvaltningen åtal med stöd av 88 § mot redovisare väckas inför domstol eller beslutes icke annars om väckande av åtal, skall på anmärkningen grundat ersättningsyrkande framställas hos länsstyrelsen inom två år från det den berättelse, där anmärkningen framställts, föredragits för fullmäktige. Har kommunen genom felaktigt förfarande tillskyndats skada och är skadan vållad av redovisare, må länsstyrelsen förplikta honom att ersätta skadan. Har ersättningsyrkande icke hos länsstyrelsen anförts inom den ovannämnda tiden, går kommunen förlustig sin rätt att erhålla ersättning av redovisaren såvida icke ersättningsskyldigheten grundar sig på brott, som ej är ringa. Yrkande bör i så fall framställas vid domstol.

125 §.

Angående besvär över kommunalstyrelsens beslut och vad därvid skall iakttagas gäller, där icke annat stadgas, vad i 123 och 124 §§ är stadgat om ändringssökande i kommunalfullmäktiges beslut.

Vad i 1 mom. är stadgat äge motsvarande tillämpning på besvär över beslut, som med stöd av 10 § 3 mom. fattats av ordförande eller ledamot i kommunalstyrelsen.

126 §.

Därest icke särskilt stadgats om ändringssökande i kommunal nämnds beslut, får besvär över beslutet anföras hos kommunalstyrelsen. Härvid är i tillämpliga delar gällande, vad i 123 och 124 §§ stadgas.

Vad i 1 mom. är stadgat, äge motsvarande tillämpning på besvär över beslut, som med stöd av 10 § 3 mom. fattats av ordförande eller ledamot i nämnd samt kommunalstyrelsen eller nämnd underställd tjänsteinnehavare.

127 §.

Förordnas med anledning av besvär över fullmäktiges, kommunalstyrelsens eller nämnds beslut, att vederbörande skall höras, bör länsstyrelsen, beroende på ärendets art, översända handlingarna till kommunalstyrelsen eller till nämnden, som bör befordra den avgivna förklaringen till länsstyrelsen inom en av denna utsatt tid. Kommunalfullmäktige må inom de i dess reglemente angivna gränserna avgiva förklaring på fullmäktiges vägnar.

131 §.

Såvitt annat icke är stadgat, kan kommunalfullmäktiges, kommunalstyrelsens och kommunal nämnds beslut verkställas, innan beslutet vunnit laga kraft, därest icke ändringssökande genom verkställigheten bleve onyttigt eller den myndighet, som på grund av besvär handlägger ärendet, förbjuder dess verkställighet.

Vad i 1 mom. är stadgat, äge motsvarande tillämpning på beslut, som med stöd av 10 §

3 mom. fattats av ordförande, ledamot eller tjänsteinnehavare i kommunalstyrelse eller nämnd.

Sådan i lag påbjuden eller annan nämnds mandattid, som omfattar tre år, utlöper vid utgången av år 1963.

Stadgandet i 118 § må icke tillämpas på anmärkningar, avseende förvaltningsår före året 1961.

Mariehamn, den 25 mars 1963.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Elie Persson
vicetalman.

N:o 33.

L a n d s k a p s l a g

om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 20 juni 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 4 juli 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Med medborgar- och arbetarinstitut avses i denna lag institut, vars uppgift är att främja fostran av vuxna medborgare genom att under deras fritid meddela dem sådana kunskaper och färdigheter, som erfordras i det medborgarliva livet, utgöra en grund för fortsatta studier samt befördra självstudier och andlig självfostran ävensom att vägleda medborgarna i ett riktigt bruk av fritiden.

2 §.

Medborgar- och arbetarinstitut erhåller av landskapet såsom årligt grundunderstöd 70

procent av sina i 3 § uppräknade verkliga utgifter. Institut, som verkar i avsides belägen trakt eller på mindre bemedlad ort, må beviljas tilläggsunderstöd, utgörande högst 15 procent av nämnda utgifter.

Medborgar- och arbetarinstitut, som icke verkar i avsides belägen trakt eller på mindre bemedlad ort, må, om dess ekonomiska ställning är svag, inom ramen för inkomst- och utgiftsstaten beviljas extra landskapsunderstöd, utgörande högst 15 procent av dess i 3 § uppräknade verkliga utgifter.

3 §.

Till de verkliga utgifter, som berättiga

medborgar- och arbetarinstitut till landskapsunderstöd, hänförs följande utgifter:

1) rektorns och lärarnas samt den övriga för institutets arbete erforderliga personals löner och penningar utgående löner och pensioner eller pensionsförsäkringspremier, föreläsarnas arvoden, av institutet i egenskap av arbetsgivare på grund av dem erlagda sociala utgifter samt lärarnas och föreläsarnas resekostnader och dagtraktamenten;

2) olycksfallsförsäkrings-, arbetslöshetsförsäkrings- och brandförsäkringspremier;

3) hyresvärdet av institutets egna byggnader och lokaliteter, bestämt enligt av statsrådet fastställda grunder;

4) hyrorna för hyrda lokaliteter, vilka äro nödvändiga för institutets verksamhet och för vilka ägaren icke annars åtnjuter hyres- eller underhållsbidrag av landskapet; samt

5) utgifter för värme, vattenanskaffning, belysning och kraftström, för anskaffning och underhåll av undervisningsmateriel och nödiga institutsinventarier, för bibliotek och allmän hälsovård ävensom för annonser och tryckningsarbeten, vilka gälla institutets verksamhet.

Äro instituts i 1 mom. avsedda utgifter oskäligt höga, må landskapsunderstöd icke erläggas för sådana utgifter, vilka böra betraktas såsom onödiga.

4 §.

Villkor för erhållande av landskapsunderstöd är:

1) att institutet bör anses vara av ett allmänt bildningsbehov påkallat samt att det varit verksamt i minst två års tid;

2) att institutet har inrättats med landskapsstyrelsens tillstånd och att det har ett av landskapsstyrelsen fastställt reglemente;

3) att institutets lokaliteter äro tillfredsställande och ändamålsenliga samt motsvara de behov utbildningen av vuxna ställa ävensom att ritningarna till nya byggnader och större ändringsarbeten fastställts av landskapsstyrelsen;

4) att institutet är försett med nödig undervisnings- och arbetsmateriel samt erforderliga anordningar;

5) att institutets egendom förvaltas på behörigt sätt och med omsorg samt att dess äganderättsförhållanden och förvaltning äro sådana, att de utgöra säkerhet för att institutet tillhörig egendom, som anskaffats med landskapsunderstöd, nyttjas för sitt ändamål

eller att de beviljade medlen i annat fall återbäras till landskapet;

6) att institutet för varje arbetsperiod har en godkänd verksamhets- och undervisningsplan;

7) att vid institutet meddelas undervisning i form av föreläsningar och övningar i enlighet med pedagogiska principer, anpassade efter studerandenas ålder, och utan politisk agitation;

8) att institutets arbetsperiod varar minst 26 arbetsveckor och att antalet arbetstimmar är minst tio i veckan samt att, därest vid institutet anordnas en fortsättningstermin, som varar minst sex veckor, under denna termin anordnas minst sex arbetstimmar i veckan;

9) att institutets studerande fullgjort sin läroplikt eller i annat fall fyllt sexton år, ått under två på varandra följande år antalet elever i institutet är i medeltal minst femtio och att antalet deltagare i studiegrupper, för vilkas lärares avlöning landskapsunderstöd erlægges, är minst sju eller i fall, vilka bestämmas genom landskapsförordning, minst fem;

10) att institutets rektors och lärares avlöning är skäligen, så att därvid tillämpas minst sådana löner, som betalas i annat folkbildningsarbete och i allmän undervisningsverksamhet;

11) att institutet är underkastat landskapets tillsyn; samt

12) att institutet icke upprätthålles för ekonomisk vinnings skull.

5 §.

Institut, som inleder sin verksamhet och för övrigt i tillämpliga delar uppfyller i 4 § nämnda villkor, beviljas under de två första verksamhetsåren i landskapsunderstöd hälften av det belopp, som i grundunderstöd erlægges till institut, vilket varit i verksamhet två år. Institut, som verkar i avsides belägen trakt eller på mindre bemedlad ort eller vars ekonomiska ställning av andra liknande orsaker är svag, må likväl redan från början beviljas understöd till fullt belopp.

6 §.

Medborgar- och arbetarinstitut må inorn ramen för i landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat upptaget anslag beviljas understöd och lån för anskaffning och utvidgning av samt grundförbättringar på egna lokaliteter.

7 §.

Understiger antalet studerande vid medborgar- eller arbetarinstitut, som åtnjuter landskapsunderstöd, under två på varandra följande år det i 4 § 9 punkten stadgade antalet, skall det underställas landskapsstyrelsens prövning, huruvida och i vad mån institutet fortfarande skall tilldelas landskapsunderstöd.

Befinnes-skäl föreligga till anmärkning mot institutets verksamhet och avhjälpes institutet icke missförhållandet efter att därom hava erinrats, må institutet beviljat landskapsunderstöd innehållas eller indragas.

8 §.

Har till institut beviljat landskapsunderstöd indragits eller institut upphört med sin verksamhet, är dess ägare pliktig att av insti-

Mariehamn, den 25 mars 1963.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Elie Persson
vicetalman.

N:o 34.

L a n d s k a p s l a g

om fördelning av driftskostnaderna vid Ålands centralsjukhus.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 20 juni 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 4 juli 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Med avvikelse från vad därom särskilt stadgas, skola de kostnader för underhåll och drift, vilka skola erläggas av kommunerna för förvaltningsåren 1963—1965 beträffande Ålands centralsjukhus, bestridas med land-

tutets egendom till landskapet återbära ett belopp, som motsvarar landskapets understöd för anskaffningen av sagda egendom.

9 §.

Angående kompetensvillkor för rektor och lärare gäller vad därom stadgas i riket. Landskapsstyrelsen må på synnerliga skäl bevilja dispens från dem.

10 §.

Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

11 §.

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1963. Genom densamma upphäves landskapslagen den 11 februari 1947 om understöd åt arbetarinstitut i Mariehamn (5/47) jämte däri senare vidtagen ändring.

skapet Ålands enskilda medel, med undantag av kostnaderna för epidemivården.

2 §.

För de kostnader, som landskapet enligt 1 § övertager, äger kommun ersätta landskapet i proportion till kommunens skattörental, jämfört med det sammanlagda antalet kommunala skattören i landskapet för motsvarande år.

På sjömansinkomst beräknas antalet skattören sålunda, att det av sjömanskatten till kommunen redovisade beloppet divideras med talet tio.

Till dess kommunaltaxeringens resultat föreligger, må landskapsstyrelsen förskottsvis

Mariehamn, den 25 mars 1963.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.

N:o 35.

Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om allmänna bibliotek.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 20 juni 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 4 juli 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 6, 7 och 8 §§ landskapslagen den 12 april 1962 om allmänna bibliotek (8/62) såsom följer:

6 §.

Såsom biblioteks utgifter vid beräkandet av landskapsbidraget betraktas:

1) den nödiga bibliotekspersonalens i penningar utbetalade löner samt av arbetsgivaren på dessa löner erlagda barnbidragsavgifter;

2) för inköp, inbindning och transport av litteratur samt för anskaffning och förhyring av mikrofilmer, läsanordningar för dem, undervisningsfilmer och andra audiovisuella anordningar använda medel;

3) kostnader för anskaffning och reparation av inventarier, biblioteksutensilier och kansliförnödenheter samt biblioteksbilar och -båtar;

4) nödiga trycknings- och annonskostnader;

5) bibliotekets brandförsäkringspremier;

6) då biblioteket förfogar över uteslutande för detsamma reserverat ändamålsenligt

hyresrum eller hyreslokal, hyresbeloppet därför;

7) då biblioteket är inrymt i en enbart för detsamma reserverad ändamålsenlig aktiellägenhet, dess hyresvärde enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder;

8) då biblioteket är inrymt i kommunen tillhörig byggnad, det belopp i underhållskostnader, som landskapsstyrelsen på grundvalen av de faktiska genomsnittliga kostnaderna årligen fastställer för biblioteksbyggnader och -lokaler av olika slag; samt

9) kostnaderna för värme, lyse och städning i bibliotekslokal enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder.

7 §.

Landskommun erhåller landskapsbidrag och -lån för anskaffning av och grundförbättringar på biblioteksbyggnader och i denna lag avsedda, i folkskolbyggnader inrymda allmänna biblioteks- och läsrum enligt samma grunder som ifråga om folkskolbyggnader. För anskaffning av bibliotekslokal, som inrymmer i annan kommunen tillhörig byggnad

än folkskolbyggnad, erhåller landskommun landskapsbidrag, vilket med iakttagande i övrigt av vad angående landskapsbidrag för anskaffande av folkskolbyggnader är stadgat, fastställs på basen av det i 4 mom. nämnda normalpriset.

Mariehamns stad erhåller i landskapsbidrag för anskaffning av biblioteksbyggnader eller -lokaliteter samt till grundförbättringar på dem enligt landskapsstyrelsens prövning minst 10 och högst 40 procent av anskaffningskostnadernas totalbelopp eller, om kostnaderna överstiga det i 4 mom. nämnda normalpriset, av detta pris. Om bibliotekslokal förlägges till annan staden tillhörig byggnad, erlägges understödet dock på basen av det i 4 mom. nämnda normalpriset.

I denna paragraf nämnt bidrag och lån för anskaffning av bibliotekslokaliteter i biblioteksbyggnad eller folkskolbyggnad beviljas under den förutsättningen, att kommunen erhållit byggnadstillstånd av landskapsstyrelsen. Beviljande av bidrag eller lån för anskaffning av annan lokal förutsätter, att kommunen erhållit tillstånd av landskapsstyrelsen för anskaffning av lokalen. I detta moment nämnt tillstånd är likväl icke av nöden för grundförbättringar eller för anskaffning av sådan byggnad eller lokal, för vilken det fastställda normalpriset icke överstiger tiotusen mark.

Landskapsstyrelsen fastställer de grunder, enligt vilka ritningar och arbetsbeskrivningar för biblioteksbyggnader och i folkskolbyggnader inrymda bibliotekslokaliteter skall uppgöras samt de normalpris, vilka skola iakttagas vid tillämpningen av denna paragraf. Under iakttagande av samma grunder godkänner landskapsstyrelsen lokaliteter, som äro förlagda till andra kommunen till-

Mariehamn, den 25 mars 1963.

höriga byggnader än folkskolbyggnader, att användas som bibliotekslokaliteter samt fastställer de normalpris, som skola iakttagas vid beviljandet av landskapsbidrag.

I 1 och 2 mom. avsett landskapsbidrag och amorteringslån beviljas icke för anskaffning av aktielägenhet, avsedd att nyttjas som bibliotekslokal.

8 §.

För erhållande av årligt landskapsbidrag erfordras:

- 1) att av kommunens medlemmar icke uppbäres avgift för användning av biblioteken;
- 2) att biblioteken arbeta i ändamålsenliga lokaliteter och att de äro försedda med nödiga inventarier och biblioteksutensilier;
- 3) att bibliotekens bokförråd i fråga om mängd och kvalitet motsvarar det biblioteksbehov kommunens storlek och befolkningens struktur förutsätta och att bokförrådet årligen utökas;
- 4) att biblioteken öppethållas enligt av landskapsstyrelsen meddelade anvisningar;
- 5) att vid biblioteken finnes ett erforderligt antal tjänster inom biblioteksfacket, vilkas innehavare besitta föreskriven kompetens eller beviljats dispens från kompetensfordringarna samt vilka besättas såsom därom är särskilt stadgat; samt
- 6) att berättelse över kommunens biblioteksverksamhet under det föregående året avgives och att vid anfordran även andra för tillsynen över biblioteken nödiga uppgifter lämnas.

Denna lag tillämpas från den 1 januari 1963.

På landstingets vägnar:

TH. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicesalman.

Elie Persson
vicesalman.

Landskapslag**om tillämpning av vattenlagen i landskapet Åland.**

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 20 juni 1963.

Utfärdad i Mariehamn den 4 juli 1963.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Vattenlagen av den 19 maj 1961 (FFS 264/61) skall jämte däri senare gjorda ändringar, med de undantag i denna lag stadgas, tillämpas i landskapet Åland.

Stadgandena i vattenförordningen av den 6 april 1962 (FFS 282/62) skola jämväl äga tillämpning i landskapet Åland såsom i denna lag stadgas.

2 §

De uppgifter och befogenheter, som enligt de i 1 § nämnda författningarna ankomma på länsstyrelse, lantbruksstyrelsen, forststyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, skola i landskapet handhavas av landskapsstyrelsen, såvitt dessa uppgifter och befogenheter enligt 19 § självstyrelselagen för Åland (1/52) ankomma på landskapet.

Staten enligt vattenlagen tillkommande

Mariehamn, den 25 mars 1963.

rättigheter och skyldigheter skola, med den begränsning, som i 1 mom. stadgas, tillkomma landskapet.

Anhållan om förrättning, som enligt vattenlagen skall riktas till i 1 mom. nämnda myndigheter eller till lantbruksingenjör, skall i landskapet riktas till landskapsstyrelsen, som förordnar eller utverkar förordnande av behörig tjänsteman för förrättningens verkställande.

3 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964. Genom densamma upphävas 16 § 1 mom. i landskapslagen den 8 april 1929 innehållande särskilda stadganden angående vägväsendet i landskapet Åland (1/29) samt övriga stadganden, som strida mot denna lag.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman.

Evald Häggblom
vicetalman.

Eliel Persson
vicetalman.